

פרשת ויגש

ויאמר יעקב אמותה הפעם אחרי ראותי את פניך כי עודך חי (מו, ל)

ויש להבין מדוע עכשיו אפשר לו למות. והנה התרגום תירגם "אם" אמות אני מנוחם כיון שאתה חי. ורש"י פירש בדרך נוספת. אולם יש עוד לפרש כי הנה בהיות הנשמה של האדם למעלה טוב לה אמנם מכריחים אותה לבוא כאן. ומדוע, אלא ביאר המלאך המגיד למרן רבינו יוסף קארו ע"ה, כי כאשר הנשמה שמה מזמן בריאתה, הקב"ה מפרנס אותה אך הכל חינם, כי עדיין אין לה שום זכויות פרטיות, ויש לה בושה מזו ההנהגה. אשר על כן, יורדת הנשמה לכאן ומסגלת מצוות ולומדת תורה ואוספת וצוברת "זכויות פרטיות" ולאחר קצבת ימיו עלי ארץ, עולה ומעופפת למקום רבצה כבראשונה, ונהנת בלא בושה.

נמצא כל זמן אשר האדם כאן בזה העולם בין איש בין אשה, יש עליו "עבודה" ומה היא? לאסוף ולאסוף מכל הבא ליד. וכל רגע ורגע שעדיין הוא "חי", הרי בידו לעשות ולעשות, כי כאשר אוזל הזמן, כבר לא יוכל לעשות דבר, והכל נעצר, וכמ"ש הכתוב (קהלת ט, י) "כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה כי אין מעשה וחשבון ודעת וחכמה בשאול אשר אתה הולך שמה". כי היום לעשותם, ומי שטרח בערב שבת יאכל בשבת. וכאשר מסופר סיפור נפלא ביום פטירתו של הגר"א אשר היה בחג הסוכות, שפתאום בכה ושאלוהו: רבינו למה תבכה (כי הלא באדרא אמר רשב"י שאדם צריך לשמוח ביום שמסתלק וכו'. וע"ע בזוהר ויחי דר"ח). השיבם: "ראו, ציציות אלו (אשר אחזם באצבעותיו), במעט פרוטות אני זוכה לקיים "מצות האל" ועכשיו, זהו, כבר אין, ואי אפשר".

ונראה שזהו ענין "יום הולדת" אשר צריך האדם לשמוח בו ולאכול מיני מתיקה וכאשר כתוב בספרים, (עיין בן איש חי פרשת ראה, ובברכת יהודה ח"ג עמוד רסט), ומה הענין לשמוח ביום ההולדת. אלא הענין על דרך האמור, כי אם עברה עוד שנה, א"כ ניתן לי עוד "הזדמנות", ולכן שמח בהגיע תשלום השנה ובאה עוד שמחה עוד "יום" ולכן שמח, ובו ביום מבקש מרבש"ע נותן החיים, "תן לי עוד שנה" ועוד שנה, כדי ש"אספיק" לעשות כל המכסה אשר אני צריך להשיג, ולבל תשיגני בושה לעולם הבא ח"ו ולא אהיה שם "עני", אלא אבוא מכאן לבא "טעון כל טוב". ומזה עלינו להבין כי תתחיל מעכשיו, כלומר אפילו אם עד היום בזבזת זמנך, תתחיל עכשיו נתיב חדש, קבלות חדשות לעשות טוב, של גמילות חסדים, תורה, מצוות, תשובה. כי "קצת גם כן טוב ויעיל לך שם כל פירור של טוב".!

וזהו אשר שמח יעקב אבינו, כי היו לו כמה שנים, שלא עבד את הקב"ה בטוב לפי מדרגתו המופלגת, וזה היה מחמת צער על שיוסף בנו נעלם, ומיני אז נסתלקו הימנו האורות ורוח הקודש, אבל עתה שראה את יוסף חזרו הכל: רוח הקודש וששון ושמחה, אשר יוכל מעתה שוב לחזור ולנצל הזמן כלומר לעבוד את הקב"ה בטוב ובשלימות.

מקור: הרב אלעזר רז שליט"א